

OCT - 3 1938
NEW YORK PUBLIC LIBRARY
470 FIFTH AVE.
NEW YORK, N. Y.

LII. METAL. 226 (517) N.

Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, ŠESTADIENIS, 1938 M., SPALIO-OCTOBER 1 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Beprotiška broliūdytė
Bejėgis žmogus
Pikto įsigalėjimas

S. E. VITAITIS

Iš Šveicarijos sostinės žinios praneša, kad Ispanijos naminis karas einas prie pabaigos. Esą abi kariaujančios pusės pasidarė ant tiek sukalmos, kad galima tikėtis artimoje ateityje karo paliaubų sutarties.

Kiek šie pranašavimai teisingi, artima ateitis parodys. Tuo tarpu žinoma tiek, kad Tautų Sąjunga paskyrus komisiją prižiūrėjimui ištraukimo kitų valstybių laisvanorių iš vyriausybinių kariuomenės. Taipgi pranešimai skelbia, kad ir Italijos legionai bei Vokietijos laisvanoriai ištraukiami iš sukilėlių kariuomenės.

Tie patys oficialiai nepatvirtinti pranešimai skelbia, kad karo paliaubų sutarties pamatine sąlyga bus sudarymas tautinės vienybės vyriausybės, kurioje bus atstovaujama abi pusės. Sakoma, kad pokarinėje vyriausybėje premjeru pasiliks Juan Negrin, o karo ministru bus generolas Francisco Franco.

Vadinasi, reikėjo išžudyti virš milijoną žmonių, sugriauti kuone visus Ispanijos istoriškus miestus ir sunaikinti neapskaičiuojamą žmonių turta, kad praeitį susitarimo sudarymui tautinės vienybės režimo Ispanijoje. Tokio susitarimo galėre pasiekti be jokių žudynių ir Ispanijos sunaikinimo, jei jos vada būtų pajėgę susivaldyti.

Jokiais motyvais negali būti pateisinta ši Ispanijoje einanti beprotiška broliūdybė. Ispanijos naminis karas pasiliks pasaulio istorijoje kaip o tautiskiausias liūdymas prie ko taikas priveda jų vadų nesuvaldymą.

Taip pat ateinantiems amžiams bus aiški liūdymu kokias baises broliūdybes tautoms atneša žmogijos gyvenimo pavergusios įvairios ideologijos. Ispanijos broliūdingo karo pagrindu sudaro ekonomines problemas ir tautos padalinimas į skirtingų ideologijų stovyklas. Pastarasis dėsni yra net vadovaujanti veiksmi beprotiško ispanų tautos broliūdybėje.

Zmonijos gyvenimas didžiulį jasi aukšta civilizacija ir didelė pažanga technikos srityje. Žmogaus gudrybės, tiesa, jau sugebi gamtelių žvilgsnių pavergti daiktus ir privertė ją tarnauti žmonijos naudai.

Be nežūrint žmogaus suvertu mokslo išgalių ir visų jo gudrybių, žmogus vistiek pasilieka bejėgiu kovoje su gamtos galia. Laiks nuo laiko gamta parodo savo galią, lyg norėdama pasijuokti iš silpnučio žmogaus pastangų kovot su ja.

Ypatingai Jungtinėse Amerikos Valstybėse kiekvieną pavasarį ir rudenį gamta skaudžiai pasijuokia iš mūsų pastangų suvaldyti ją. Pereitę savaitę nusiautusi tropiškoji viesula New Yorko apylinkėse Atlantiko pakraščiu užmušė arti tūkstančių žmonių ir sunaikino kelių šimtų milijonų vertės žmonių turto.

Štai vėl Atlantiko pietiniam pakraščyje Charleston, N. C., apylinkėse sūatė baisi viesula užmušdama keliasdešimt ir sužeisdamą kelis šimtus žmonių bei sunaikindama nemažą turto.

Taip, žmogus yra visiškai bejėgis prieš gamtos nesuvaldomą galią.

Labai sunkiai išraunamas iš žmonių gyvenimo bet kokis piktas paprotys. Rodos, kas galėtų tikėti, kad prohibicijos

VOKIETIJA UŽIMA SUDETUS

ITALIJA DŽIAUGIASI DIKTATORIŲ LAIMĖJIMU

ROMA. — Žinios pasiekusios Italiją, kad derybos baigėsi ir pasirašyta "taikos" sutartis, tokia, kokią padiktavo Mussolinis ir Hitleris, buvo džiausmingai sutiktos.

Italijoje tikima, kad laimėjus šias derybas diktatoriams, buvo daug pakenkta demokratijai.

Vokietijos kancleris Hitleris, pasakęs ko jis nori ir ko reikalauja, be jokio karo be nieko, gauna didelę svetimos valstybės teritorijas, kurią dar neseniai didžiosios demokratinės valstybės taip smarkiai šoko gint, bet svarbiausiu momentu neturėjo užtektinai nervų padaryti sprendžiamą žingsnį ir be ginčų be kitko, gražiu būdu, "pardavė" stipresniai valstybei mažąją. Italai kalba, kad šis žingsnis aiškiai baigėsi dideliu Hitlerio laimėjimu, kuris jį paskatins eiti tolyn.

SUSIŠAUDYMAS ČEKOSLOVAKIJOS AUSTRIJOS PASIENYJE

ROHRBAC. — Šiame pasienio miestelyje ir visuose kituose Austrijos-Čekoslovakijos pasienio miestuose, kaip tik buvo sužinota, kad pasirašyta taikos sutartis, kuria Vokietija gauna visas jos reikalaujamas sudėtis teritorijas, be jokio karo, įvyko keli susišaudymai pasienio gyvenvietėse tarp.

Keliolikoje vietų sravyje su šiais įvykiais įvyko maži incidentai. Keletas žmonių sužeista sunkiau ar lengviau.

Siuos susirėmimus daugiausiai suruošė sudėtis "laisvieji korpusai", kurie dažnai nakties metu padaro netikėtų užpuolimų ant Čekoslovakijos pasienyje esančių miestelių.

Stiprus oro puolimai Kinijoje

HANKOW. — Pranešama, kad per paskutines dvi dienas japonų kariuomenės aviacija smarkiai apmėtė bombomis rietinę Kiniją. Viename iš oro puolimų buvo bombarduojami keli miestai pirmą kartą, kurie nebuvo pasirušė oro puolimams. Viename puolime padaryta apie tūkstantis mylių kelio.

Vėliausios žinios praneša, kad gyventojai bėga iš pietinės ir vidurinės Kinijos į kitas provincijas.

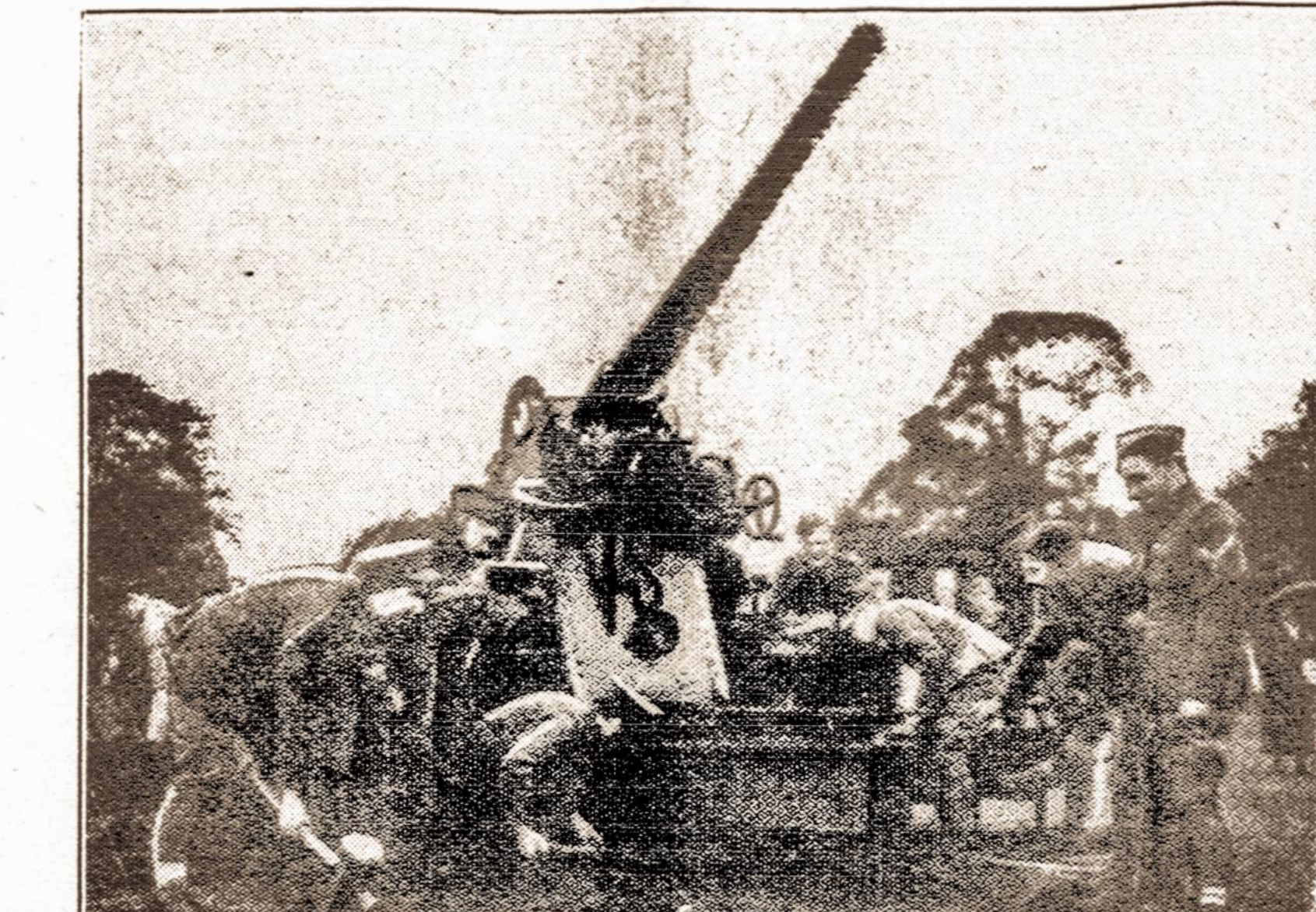
Japonai pasiryžę kaip galint greičiaus užbaigti reikalus su Kinija.

laikais įsigalėjęs šmugelis dar iki šiol tokiame laipsnyje galioti.

Štai valdžios statistikos skelbia, kad perėjais fiskaliais metais, kurie baigėsi su praėjusio birželio 30 d., gauta svaigalais šmugelio sekanti daviniai: valdžios agentai suėmė 11.400 degtinės varyklų, konfiskavo 7.500.000 galionų alkoholio ir areštavo 26.000 asmenų.

Penkiems metams praėjus nuo prohibicijos panaikinimo, dar šitokį svaigalais šmugelį Amerika turi. Aišku, kad tik dalis einančio svaigalais šmugelio susekta.

Tai paseka žmogaus silpnybės tarnauti jam pačiam žalingsam papročiai.

Apsaugai. — Kada Anglijos premjeras Neville Chamberlainas nuvažiavęs į Miuncheną konferavo su kitų trijų valstybių premjeriais, kaip ir kokiū būdu palaikyti Europoje taiką, pačioje Anglijoje pasirušimas karui ėjo ta pačia tvarka. Paveiksle matoma priešlėktuvinė patranka, kuri yra statoma Londono gatvėje.

Rezignavo užsienių reikalų ministeris

TOKIO. — Nesutikdamas keleta kartų su vedama politika vidurinėje Kinijoje, Japonijos užsienių reikalų ministeris generolas Kazushige Ugaki, įteikė savo rezignaciją. Rezignavimą motyvuoja vidurių skausmais.

Nors generolas Kazushige Ugaki rezignavo iš ministerių kabineto, bet jo populiarumas nė kiek nesumažėjo. Jis ir dabar yra Japonijoje stipria politinė figūra.

LAIMĖJO KANADOS PULK. GRANT-SUTTIE PREMIJĄ

KAUNAS. — 1937 m. į Lietuvą buvo atvykęs Kanados pulk. Grant-Suttie ir stebėjo Lietuvos moksleivių varžybas, kurios jam labai patiko. Išvykdamas iš Lietuvos pulk. Grant-Suttie pasakė 1.500 Lt. premiją Vytauto Didžiojo Universitete studijuoti Kauno "Aušros" berniukų gimnazijos arba šiaulių berniukų gimnazijos abiturientui, kuris būtų geras aktyvus sportininkas ir pažangus moksle. Šiai premijai gauti norinčių švietimo Ministerija gavo 4 prašymus ir iš jų išrinko šiais metais baigusį "Aušros" berniukų gimnaziją Joną Yčą, mirusiojo prof. Jono Yčo sūnų. Jis stoji į V. D. universiteto medicinos fakulteta. Premijos įteikimas įvyks "Aušros" berniukų gimnazijoje spalio 15 d.

Amerikiečius išlydint per radijo kalbėjo pulk Saladžius

KAUNAS. — Šaulių Moterų Tarybos ruošiamą radijo valanda, kuria skyrė išvykstantiems svečiams amerikiečiams lietuviams. Atsisveikinimo — išvėdimo žodį pasakė Šaulių Sąjungos vadas pulk. Saladžius. Meninę dalį atliko Valstybės Teatro operos ir dramos artistai, Šaulių Sąjungos choras ir orkestras.

ANGLŲ DRAMA Į KAUNĄ

Spalių mėnesį į Valstybės Teatrą gastroliai atvyks žymi anglų dramos trupė. Šiuo metu tariamasi dėl tikslios datos. Iš Kauno anglų teatralai apsilankys kitas Baltijos valstybės.

MOBILIZACIJOS PLANAI PARUŠTI

PARYŽIUS. — Nors Prancūzija ir pasirašė taikos sutartį, kuria pripažino sudėtis teritoriją Vokietijai, bet vis tik nenustoją ruošiusis karui.

Prancūzijos vyriausiasis kariuomenės štabas paskelbė, kad visuotinės mobilizacijos planas jau pilnai užbaigtas ir gali būti naudojamas kada tik reikalaus bus.

Šis planas, vyriausybė praneša, gali būti panaudotas dabar ir vėliau, kada tik iškilis koks naujas karo pavojus Europoje.

Siuo metu gyvenimas vėl pradėjo sukintis ta pačia vaga, kurioje jis buvo anksčiau. Gyventojai lanko kavines, kabinetus ir kitas pasilinksminimo vietas, kurios per paskutines kelias savaites buvo tuščios ar dažniausiai visai uždarytos.

LITVINOVAS REIKALAUJA ISPANIJAI TEISIŲ

GENEVA. — Kada keturių valstybių premjerai savo privacijioje konferencijoje kalbėjo apie Čekoslovakiją ir gal būtų apie Ispaniją, Rusijos užsienių reikalų ministeris ir jos atstovas Tautų Sąjungai, atstovaujantis vieną iš didžiausių Europos valstybių, Tautų Sąjungos politiniai komisijai pasakė kalbą apie dabartinę Čekoslovakijos ir Ispanijos situaciją.

Savo kalboje jis smarkiai puolė Italiją ir Vokietiją už jos kišimąsi į Ispanijos vidaus reikalus ir primindamas, kad Ispanijos lojalistai turi teisę reikalauti, kad jiems būtų pripažinta savivalda.

Be to jis priminė komisijai, kad savo laiku Italijos premjeras pasakė, kad jis nepripažins Ispanijoje jokios vyriausybės, jei ji nesutiks su jo vedama ideologija.

MIUNCHENAS. — Keturių didžiųjų valstybių

Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos premjerai suvažiavę Miuncheną, savo privačioje konferencijoje, pasirašė tarpusavio taiką ir pripažino Vokietijai Sudetų teritoriją.

BERLYNAS. — Šiandien, spalio mėn. 1 diena, Vokietijos kariuomenė, sulig pasirašytu paktu, užima dalį Čekoslovakijos sudetų apgyventos teritorijos. Iki spalio 10 d., Vokietijos kariuomenė užims visas teritorijos dalis, kurių ji reikalavo.

MIUNCHENAS. — Konferencijoje didžiųjų valstybių

premjera susitakė visais mažosios valstybės, Čekoslovakijos, užgrobtos svarbiausiais punktais, kuriuos prieš kiek laiko Vokietijos kancleris Hitleris buvo paruošęs. Visa užimama teritorija yra padalinta į keturias dalis. Teritoriją Nr. 1 Vokietijos kariuomenė užims spalio mėn. 1 ir 2 dienomis, teritoriją Nr. 2 — spalio mėn. 2 ir 3 d., teritoriją Nr. 3 — spalio mėn. 3, 4 ir 5 d., teritoriją Nr. 4 — 6 ir 7 dienomis.

Kitose Čekoslovakijos dalyse, kur gyvena vokiečių tautos gyventojai, vėliau bus paskelbtas plebiscitas, kurį paskelbs ir jį prižiūrės tarptautinė komisija.

CHAMBERLAINAS MIUNCHENO HEROJUS

MIUNCHENAS. — Tūkstančiai žmonių stovėjo kelias valandas ir džiaugsmingai šūkavo sveikindama, 69 metų amžiaus palinkusią figūrą, kuri akis į akį stoji kalbėti už taiką Europoje.

Tas žmogus buvo Anglijos premjeras Neville Chamberlainas, keistas tipas — juodam apsiauste, kurį Miuncheno naciai laiko savo herojum, taikos apaštalu.

Kiekvieną kartą, kada tik Chamberlainas pasirodydavo viešumon, naciū minios džiaugsmingai jį sveikindavo ir iš tūkstančių lūpu, buvo girdima toks šūkis, kurį galima girdėti tik Amerikoje per futbolo rungtynes.

Vokietijos gyventojai džiaugsmingai pasitiko taiką, kuri pasirašyta Čekoslovakijos sąskaiton.

Du demokratiškiausių Europoje valstybių premjerai ir du diktatoriai susirinko spresti valstybės likimo. Demokratiškų valstybių premjerai žadėjo ją ginti. Bet, vietoj ją ginti, kad tik išsaugotų savo kailį, atidavė ją Vokietijos diktatoriui Hitleriui.

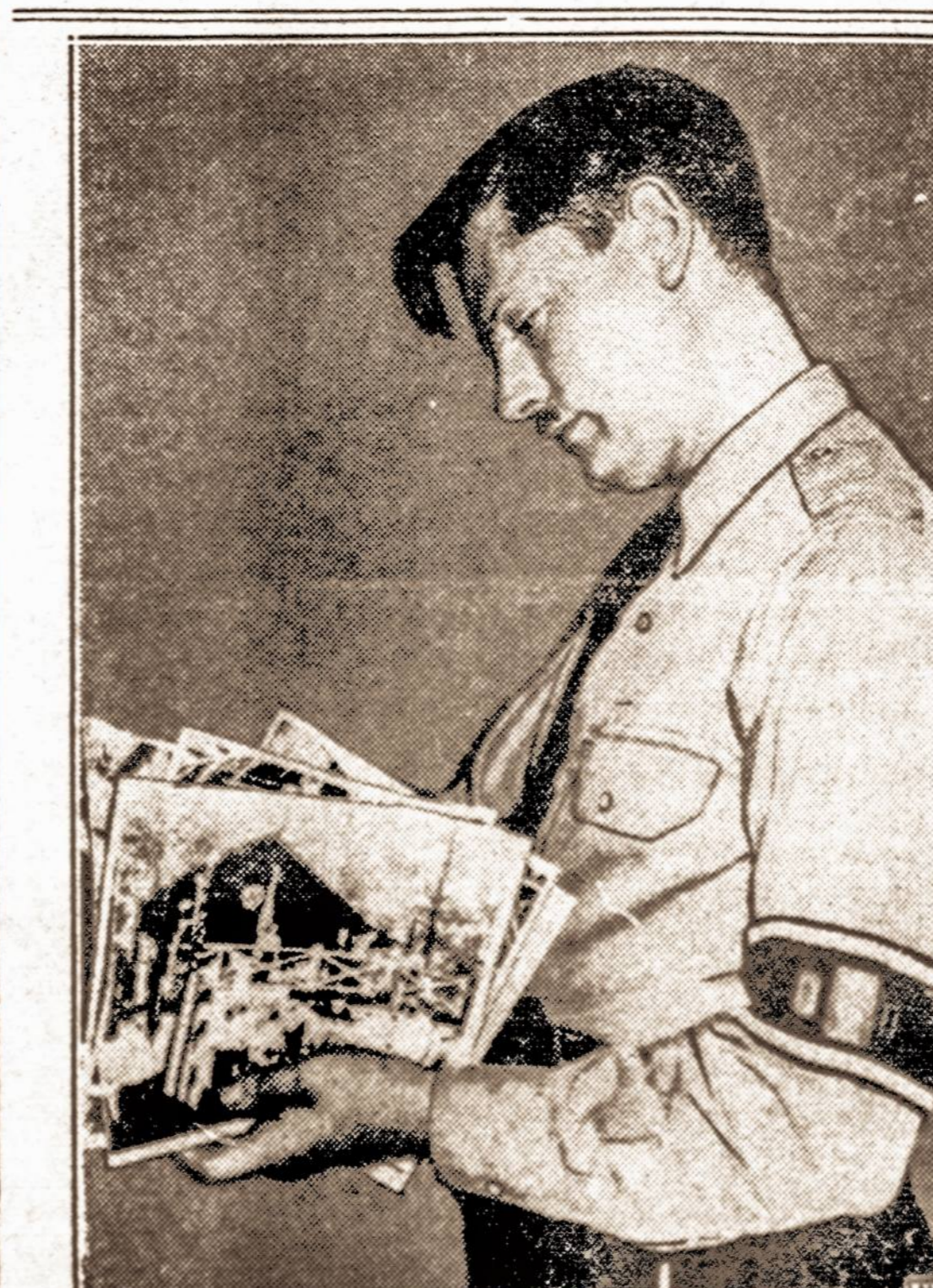
Čekoslovakijos gyventojai nuliūdę po Miuncheno konferencijos

PRAHA. — Čekoslovakijos ministeris Berlyne dr. V. Mastnų, po konferencijos su prezidentu Eduardu Benešu, lėktuvu išlėkė į Miuncheną, kur buvo kain stebėtojas. Kadangi konferencijoje buvo sprendžiama Čekoslovakijos likimas, tos keturios valstybės, kurių premjerai konferavo, turėjo paskviesti ir juos, nes jų saskaiton jie tikėjosi pasirašyti taiką. Paprastai kalbama, kad žmonės už akių yra drąsesni, lengviau ir greičiau išsprendžia painiausius klausimus.

Čekoslovakai dar nieko nežinodami apie konferencijos nutarimus, bet jau puikiai atspėjo kas bus nutarta ir kieno sąskaiton taiką bus pasirašyta.

Dr. J. Dags gavo Rockefellerio fundacijos stipendiją

KAUNAS. — Vytauto Didžiojo universiteto matematikos-gamtos fakulteto prof. L. Vailionio asistentui dr. Jonui Dagui paskirta Rockefellerio fundacijos stipendija. Dr. J. Dags vyks į Utrechto universitetą (Olandijoje) pas prof. Fr. Koeglį tirti biotino ir kitų augimo medžiagų poveikio ir aukštesniųjų augalų izoliuotų embrionų augimą.

Hitlerio globoj. — John C. Metcalfe, kuris specialio vyriausybės komiteto pasiūstas, įstojo Amerikos hitlerininkų organizacijon, kurią nuodugniai ištyręs pranešė, kad visos hitlerininkiškos organizacijos pildo Adolfo Hitlerio įsakymus.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by

Lithuanian Press Corp., Inc.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Table with subscription rates: Brokiyne ir užsienio: Metams \$7.00, Pusei metų \$3.75, Trims mėnesiams \$2.00, Vienam mėn. \$0.90

Table with subscription rates: Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje: Metams \$5.00, Pusei metų \$2.75, Trims mėnesiams \$1.65, Vienam mėnesiui \$0.75

Visaus reikalais adresuokite: Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

SPAUDOS APŽVALGA

Platesnį Kelį

V. M. Klausutis Amerikos Lietuvoje nagrinėja Amerikos ir Lietuvos lietuvių santykius ir sako, pirm karo daugelis Amerikon atbėgusių lietuvių paliktoje Lietuvoje tematė Rusijos imperijos dalele, bet po karo ši pažiūra pasikeitė. Lietuva tapo magnitu, kuris visus lietuvius traukia.

Buvo užmegsta ir politinių santykių su partijomis Lietuvoje. Deja, ir tie santykiai neišaugo gražiu vaisiu, nes partijos vis partijos — jomis dažnai ima vadovauti asmeninių troškimų politikieriai. Šitus santykius sukratė perversmas. Ir dabar, Klausutis sako, "mes ir Lietuvos lietuvių norime santykius išvystyti ne partiniu pagrindu, bet tautinės kultūros ir ekonominio bendradarbiavimo".

Waterburyje, sako, jau beveik pasitarimai, kuriuose dalyvauja "trijų valstijų lietuvių veikėjai, advokatai, gydytojai, žurnalistai". Buvo tartasi apie tokios organizacijos kūrimą. Tokių konferencijų, sako, reikėtų ir kitoms kolonijoms.

Maša Varpan

Amerikiečiams pažįstamas kan. F. Kemėsis, spalio 9tos dienos proga. Amerikoje rašo: "Reikia žinoti (ir to neprivilegime niekad užmiršti!), jog mūsų tauta lenkų vis dar tebe lieka paskirta mirti. Jų amžių svajonė ir siekimas buvo ir tebėra priėti per mūsų galvas prie Baltijos jūros".

Stai kodėl lenkai sėlsta Vilniaus krašte, nes tikisi, taip 30 metų paseimininkavus, krašte neliks nei vieno sąmoningo lietuviu. Kemėsis numato naujų ultimatumų iš lenkų: vienas ju reikalaujasi uždaryti Vilniui Vaduoti Sąjungą, nes ji agituoja lietuvius nepamiršti Vilniaus. Vyriausybei gal teksią vėl nusileisti, bet užtai visuomenė, Lietuvoje ir Amerikoje, privalečių nedviprasmiai ir tvirtai kiekviena proga pareikšti, kad Vilniaus lietuvių nepamirš, kaip nepamiršta savo lietuviško kraujo. Šiuo laikotarpiu ypatingai svarbu visomis išgalėmis prenumeruoti Vilniaus lietuvių laikraščius ir juos remti, nes jie vieninteliai lietuviškos gaivintojai pasiliko (visas mokyklas ir draugijas uždarius).

Kada Rėžė Nuo Peties

Naujoji Gadyne įdėjo savo bendradarbio Paryžiuje (J. Janušio) straipsnį, kuris sako, Prancūzijos komunistai, šikrenybėje, savo kailio nėra peimaine, nors ir laikosi bendrame fronte su socialistais ir liberalais. "Daugelis socialistų (Janušis pasakoja) esą pasilykėte komunistų veidmai-

niškumu ir be didelio gailėsio su jais skirtusi". Šis straipsnis pasiskaityti pravartu mūsų socialistams, kurie bendrus frontus su komunistais myli.

Dar įdomesni žodžiai mūsų komunistų "popiežiaus", Angariečio, kuriuos Naujoji Gadyne cituoja. Angarietis juos rašė 1931 metais, reiškia, tada, kai Stalinas dar nebuvo isakes socialistu ir liberalu viloti į bendrus frontus, nes komunistai tada tikėjo patys vieni pasaulį išganysi. Lietuviams ypatingai idomu Angariečio mintis žinoti. Jis tada rašė:

"Mums nesvarbu, ar rinkta tasiųjų valdžia, ar ne. Mes nekovojam dėl teiseto, mes kovojame dėl proletariato diktatūros Lietuvoje. Mes nekovojam dėl buržuazijos ir jos partijų laisvės. Mums visai nerūti lygė su buržuais (reiskia, liaudininkais, krikščionimis, demokratas ir socialdemokratas). Mes nereikalaujame teisiu Vilniaus lietuviams". Tie Angariečio žodžiai, sakoma, įdėti komunistų "Balse", nr. 5, 1931.

Mūsų visuomenė girdėdama dabar komunistų didelį "pasiskaymą" (kuris ir Naujienas prigavo) už Lietuvos nepriklausomybę, už Vilniaus vadavimą ir demokratijos (reiskia, visų partijų) rėmimą, turi teisės pasiklausti: kada komunistai lietuvių liaudį mulkino: tada, kai pritaravo aukščiau pasakytai Angariečio minčiai, ar dabar?

Lietuvaitė Sovietų Rusijoje

Darbininkas cituoja p. P. Kašėtaitės įspūdžius, patirtus Sovietų Sąjungoje, kurioje išbuvo keturias dienas: dvi Leningrade, dvi Maskvoje. Ji vyko su amerikonu turistų būriu. Įdomu, kad iš 400 Rusija neįsileido 35. Turbūt, pabijojo, kad šie 35 nenugriautų 170 milijonų gyventojų valstybės?

Ties Leningradu bolševikų vadai nieko geresnio turistams negali parodyti, tik buvusių carų palocius. Matyti, "proletaro diktatūra" dar čia nespėjo ka nors įdomaus pastatyti. Maskvoje verta pamatyti požeiminį geležinkelį, kuris esąs kaip muziejus. Ypatingai svaros, lietuvių niekur nematė, net viešbučiuose musės ramiai zvirbusios.

Maskvoje krautuvėse kas Amerikoje galima už 95 centus nupirkti, tai ten kainuoja 5 doleriai. Paveikslus traukti draudžiama. Maža švedija, sako, kur kas jaukesnį ir malonesnį įspūdį daranti, negu milžinas Rusija. Matyti, Sovietu Sąjungai dar reikės toli bėgti iki pasivys švedus.

Vyt. Širvydas

AUTOMOBILIŲ PO LIETUVĄ

KAUNAS. — Atvykusi į Kauną Jungtinių Amerikos Valstybių žurnaliste p-lė Wintrop šiomis dienomis išvyko kelionei po Lietuvą Turizmo Draugijos parūpintu lengvu automobiliu. Žurnalistei Lietuvos Turizmo Draugijos sudarytas kelionės planas apima visą įdomesnę Lietuvos vietą istoriniu, kultūrinu ir ekonominiu atžvilgiu. Visas kelionės maršrutą sudaro apie 1000 kilometrų.

PASKUTINIS MIRTIES SMŪGIS PRŪSŲ LIETUVAI

Rašo LAISVYDAS PILENAS

(Taša iš pereito num.)

Dabar jau vokiečių valdžia, kaip rašo vokiečių laikraščiai išleido Prūsų Lietuvos (Ostpreussen) žemėlapi, kur visi naujieji vietų vardai užkarioti raudona spalva, o upių, ežerų bei kanalų — mėlyna, o šalia jų senieji lietuviškieji vardai — juoda.

Ziūrį žmogus į žemėlapi ir darosi ne tik graudu, bet stačiai koku, kad taip nedraugiškai vokiečių valdžia pasielgė su buvusia lietuvių žeme, kuria prieš 700 metų užkariavo: kiek daug raudono rašalo žemėlapyje... Jis išsiaiš raudonuoja ir primena kiekvienam lietuviui, kad tose žemėlapiuose vietose ištryško ne nacio ranka raliestas raudonas rašalas, bet lietuvių ir prūsų krautais, prieš daug šimtų metų pralietas griant savo žeme nuo pleskiku kryžiuočių, galima sakyti, tai pačių nacių vokiečių. Tai paskutinis smurtas prieš lietuvių bei Prūsų Lietuvoje. Vokiečiai rašo, kad "vokiečių Rytprūsijoje — vokiški vardai"... Tai sūkis, kuriuo norima pateisinti šį savo žygi, bet ta "vokiškuma" rodo žemėlapyje stambiai ištryškes raudonas rašalas...

Zinoma, lietuviškieji vietovardžiai, ypač dabartiniam naciui akis badė. Bet kada nustos badyti? Dar ilgai jiems akis badys o lietuviams rody, kad vilko reikia visados saugotis.

Vokiečiai, įsigalėjęs nacionalizmui, savo tautos karininkumui ugdyti ir, matyti, rengimui naujiems "žvgyiams", kain žinome, ir moksia pajungė tiems tikslams. Todėl jie ėmė niekinti tuos istorikus ir mokslininkus, kurie jau seniai įrodė, kad Prūsų Lietuva, t. y. žemės, kurios yra tarp Vislos ir Dauogos (prie Baltijos jūros) jau nuo neatmenamų laikų buvo apgyventos aiščiu tautu: prūsų, lietuvių (aukštaičių, žemaičių ir sūduvų) ir latvių bei sėliu. Šios visos giminės turėjo vieną kalbą, tik skirtinga savo tarmėmis (kaip žemaičiai ir aukštaičiai). Su laiku tos tarmės išsivystė į atskiras kalbas, kuriu išliko tik dvi: lietuvių ir latvių. Tokių aiščių lietuvių giminė Prūsūs vokiečių ordinas ir užkariavo XIII amžiuje viduryje ir grėšė visai Lietuvai, bet buvo lietuvių (Mindaugo, Gedimino, Kestučio ir Vytauto Didžiojo) galutinai sumušti (1410 m.).

Tačiau Prūsų ir dalies savo žemių (viso ploto iki Karaliau-

čiaus) lietuvių senovėje nebeįstengė atsiimti, ir tos žemės paliko iki šiolei (be Klaipėdos krašto, kuris grįžo prie Lietuvos 1923 m.) vokiečių valdžioje. Tokiu būdu tikroji prūsų žemė per 700 metų jau nutauto užgrobito Lietuvos sostinės Vilniaus. Kiekvienais metais Amerikos lietuvių renkasi į viešas suėgas pareikšti protestą prieš lenkų, neteisingsai užgrobusius Lietuvos žemių trečdalį su sostine Vilniu ir prieš persekiojimus mūsų brolių Vilniaus krašte. Tą patį mums reikia padaryti ir šiais metais. Poniai lenkai reikalauja kad Čekoslovakijoje būtų duota apsisprendimo teisė mažumoms, to paties mes privalome reikauti iš ponų lenkų, kad leistu, tas pačias teises panaudoti Vilniaus krašte. Padarykime spalio 9-tą mūsų galingo triumfo šventę. Kenkime tą šventę įvairiose kolonijose visi kartu, nesiskirstydami į atskiras grupes, kaip kad praecypte būdavo. Šis kilnus darbas turi apeiti ir apeina mus visus lygiai, nepaisant mūsų pažiūrų skirtingumo. Spalio 9-tą minėjimas — visos tautos bendras reikalas. Kova dėl Vilniaus, kova dėl mūsų tautos čielybės! Kas neturi drąsos kovoti už savo šventas teises, už tėvų palikimą, tas yra didelis apsilėdėlis, bailys, ir nevertas jokios pagarbos. Kokia amžina gėda ir mūsų vaikų prakeikimas pultų ant mūsų dabartinės kartos, mes kaip tovei nedrįstame pažvelgti savo vaikams į akis, kuriuos raginame būti gerais lietuviams, jei jiems paklausus: dėl ko Vilnius Lietuvoje būtume priversti atsakyti, kad mes, jo atsizadėjom, sutikom su padarytomis mums skriaudomis. Ne jums brangūs broliai tautiečiai šitie žodžiai taikomi, kurie nešate savo pečias visus tautos darbus, rengdami įvairius tautinius minėjimus ir kultūrinės pramogas. Ne jums, kurie renkatės į tas pramogas dalyvaujate jose ir dedate savo centus pagal išgalę ant Lietuvos aukuro. Ne jums, kurie užsidedote ant savęs mokesčius, perkate Vilniaus pasus, lipinate ženklelius į tas knygeles, kurie priklausote Vilniui Vaduoti Sąjungoj ir kitose organizacijose.

VILNIAUS UŽGROBIMO DIENOS MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos cardu atsizaukimas Amerikos lietuvius

Spalio 9 d. sukanka 18 metų nuo užgrobito Lietuvos sostinės Vilniaus.

Kiekvienais metais Amerikos lietuvių renkasi į viešas suėgas pareikšti protestą prieš lenkų, neteisingsai užgrobusius Lietuvos žemių trečdalį su sostine Vilniu ir prieš persekiojimus mūsų brolių Vilniaus krašte. Tą patį mums reikia padaryti ir šiais metais.

Poniai lenkai reikalauja kad Čekoslovakijoje būtų duota apsisprendimo teisė mažumoms, to paties mes privalome reikauti iš ponų lenkų, kad leistu, tas pačias teises panaudoti Vilniaus krašte.

Padarykime spalio 9-tą mūsų galingo triumfo šventę. Kenkime tą šventę įvairiose kolonijose visi kartu, nesiskirstydami į atskiras grupes, kaip kad praecypte būdavo. Šis kilnus darbas turi apeiti ir apeina mus visus lygiai, nepaisant mūsų pažiūrų skirtingumo. Spalio 9-tą minėjimas — visos tautos bendras reikalas.

Kova dėl Vilniaus, kova dėl mūsų tautos čielybės! Kas neturi drąsos kovoti už savo šventas teises, už tėvų palikimą, tas yra didelis apsilėdėlis, bailys, ir nevertas jokios pagarbos.

Kokia amžina gėda ir mūsų vaikų prakeikimas pultų ant mūsų dabartinės kartos, mes kaip tovei nedrįstame pažvelgti savo vaikams į akis, kuriuos raginame būti gerais lietuviams, jei jiems paklausus: dėl ko Vilnius Lietuvoje būtume priversti atsakyti, kad mes, jo atsizadėjom, sutikom su padarytomis mums skriaudomis. Ne jums brangūs broliai tautiečiai šitie žodžiai taikomi, kurie nešate savo pečias visus tautos darbus, rengdami įvairius tautinius minėjimus ir kultūrinės pramogas. Ne jums, kurie renkatės į tas pramogas dalyvaujate jose ir dedate savo centus pagal išgalę ant Lietuvos aukuro. Ne jums, kurie užsidedote ant savęs mokesčius, perkate Vilniaus pasus, lipinate ženklelius į tas knygeles, kurie priklausote Vilniui Vaduoti Sąjungoj ir kitose organizacijose.

Mes žinome, kad be mūsų paramos ir simpatijos maža kas būtų galima atsiekti, užtad jums priklauso gilios padėkos žodis.

Kalbame į tas plačias minias, kurios Spalio 9-tos sukalaukė šalinas nuo mūsų, kurios netik neparemia šventojo darbo, bet priešingai, dar norinkite remti stabdo, persekioja, išjuokia mūsų pasiryžimą.

Atsizaukiame į jus brangius lietuvius. Stokime į vieną bendrą darbą ir visi vienu balsu užtraukime galingą Vilniaus vadavimo himną:

Ei, Pasauli, mes be Vilniaus nemurimsim! Ateina diena ir tai visai artima diena, kuomet laisvai atsiekvėpti galėsime. Kad nepasilikti sugėdintais, eikime visi ir pareikšime savo protestą dėl Vilniaus užbrogimo. Tai atlikime savo šventą pareigą.

A. B. Strimaitis, Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos centro organizatorius.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ TARYBA

Praealinkus keletui mėnesių po seimų, nesulaukdamą jokiu davinii iš tautininkų su sandariečiais buvusios bendros konferencijos nutarimų organizuoti Amerikos Lietuvių Tautinę Tarybą, matau reikalo atsizaukti į tuos asmenis, kurie yra įparygeiti šį darbą vartų pirmyn.

Rytuose veik ant vietos New Yorke, Newark, ir Brooklyne, Tarybos nariai turėtų sueiti, pasitarę nustatyti darbu planą ir pradėti nejuokais organizuoti. Mes toliau gyvenanti tik pasiskaitėm keletą parašytų straipsnių VIENYBĖJE, pp. Strimaicio ir Karpiaus ir p. Jurgėlos, bet nieko konkretaus likiol nepadaryta. Buvau pradėjus jau blogai manyti apie mūsų veikėjus, bet pamačius VIENYBĖJE gerb. A. S. Trečioko paraginimą, kad pasinaudotumėm Clevelando Lietuvių Kultūriniam Darželyje iškilniū progą, kur bus atidengtas Dr. Vinco Kudirkos biustas spalio 2 d. š. m. suvažiuoti visiems A. L. T. T. nariams ir pagaminti planus veikimui. Aš pilnai gerb. Trečioko sumanymui pritariu.

Jei mes dabar nepradėsim rimto darbo, tai kyla abejonė, begu kuomet nors vėliau galėsim susitarti.

Vyrai, pajudinkim žemę! P. Gribienė, A. L. T. T. Kontr. Kom. narė

ŽIEŽIRBOS

Chicagos Field Gamtos Istorijos Muziejuje yra griaučiai krodiliaus su ragais ir įvairių paukščių su dantimis. Tas paliūdi, kad jų prabočiai tokiais turėjo būti. Pasirodo, kad laikui bėgant, gyvenimo aplinkybės perkeičia struktūrą šios žemės gyvūnų.

Todėl jū moterys ir merginos, kurios plaukus trumpai kerpage, kelinėm apsimovę sportaujate ir cigaretės rūkote, jei kurį rytmetį atsikėlę patirsite savo kūno sudėties pasikeitimus, tai nesitėbėkite. Iš anksto būkite pasiruošusios prie tokios gamtos patvarkymo, kurį dabar imituojate.

Jeigu demokratinės valstybės ilgiau drovės, stot akis į akį su apsoliučiais diktatoriais, tai beabejonės greitai Hitleris viso pasaulio vokiečius prijungs prie Vokietijos. O tada kur link žengs: prie Rusijos ar Prancūzijos? Tai yra problema, kuri dabar turi būti permatyta ir išrišta.

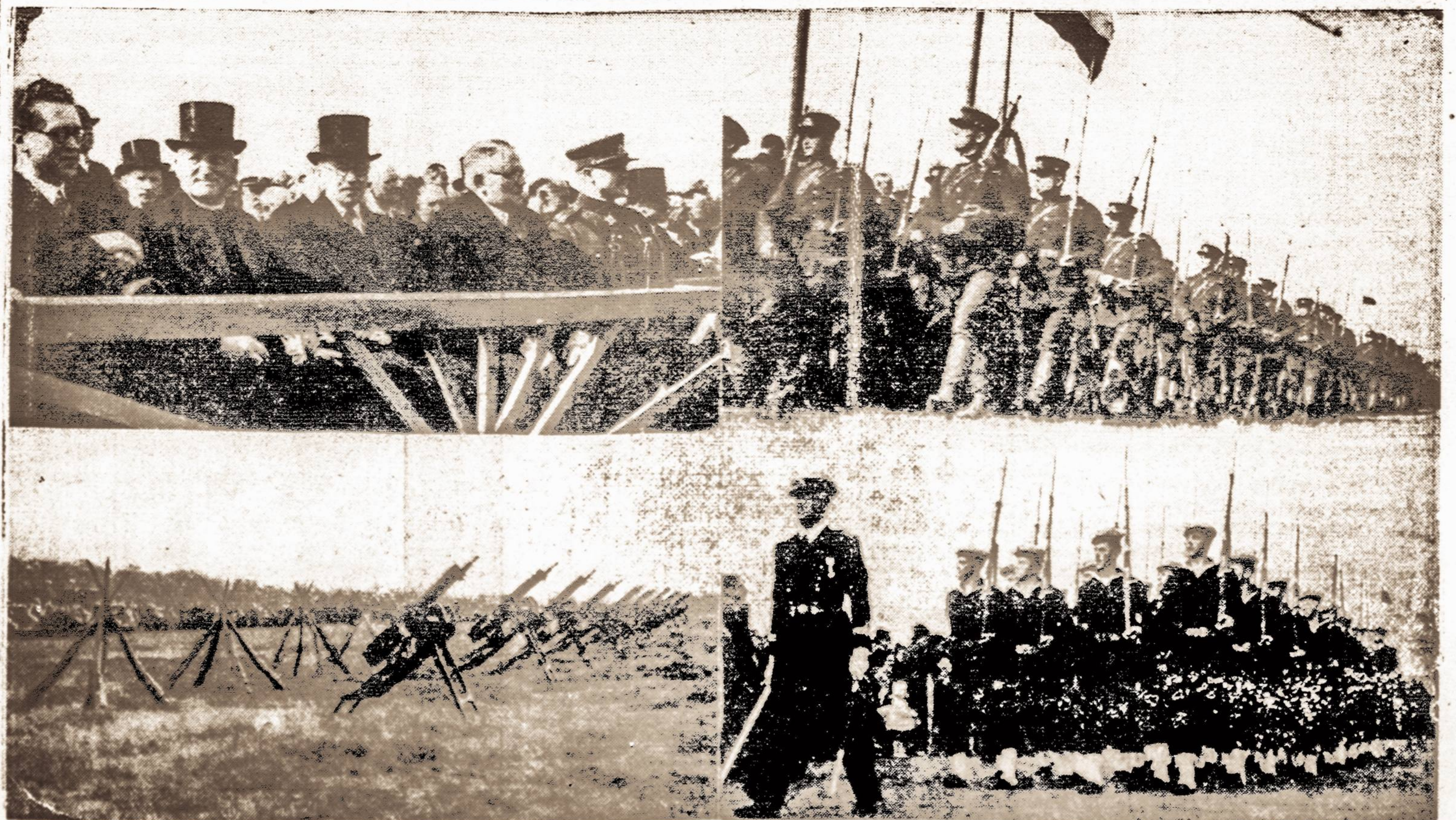
Spauda praneša, jog Radvilaitė patyrė, kad Stalinas kryptas fašizmo link. Nieko stebėtino tame nėra. Jei žmogus stengiasi atitaisyti praecypte pa darytas klaidas. Juk komunistai vykdydami petilietikų ir utopių eksperimentus, suvis nusišpicavo, tai yra — prilipo liepto gale.

Tačiau žingeidų būtų žinot, ką Stalino lietuviški gizečiai darys: ar su Staliniu eis iki galui, ar grįž prie smalavirio Trockio? Ar šiaip, ar taip jie darys, vistiek yra aišku, kad jie yra ubagai dvasioje.

Neveltui Lietuvos kaimiečiai sako: — Už durnos galvos, kojom nepakajus.

Bernadukas

KAUNAS. — Nuo šio semestro švietimo ministeris visiems fakultetams pasiūlė įvesti karinio parengimo kursą. Karinio parengimo kursui numatyta paskirti 4 savaitinės valandos per semestrą. Karinis parengimas bus privalomas visiems klausytojams: tiek studentams, tiek laisviems klausytojams.

Tautos šventės, rugsėjo 8 d., iš kilmės Klaipėdoje. Viršuje kai rėjo aukštieji svečiai su ministeriu pirmininku Vladu Mironu (antras iš kairės) priekakyje. Dešinėje kariuomenė žygiuoja parado maršu. Apačioje kairėje Klaipėdos visuomenės kariuomenėi padovanotieji ginklai. Dešinėje parado maršu pražygiuoja jūrininkai.

NĖRA MARYTĖS, IR YRA MARYTĖ

Pagaliau. Naujienos davė visuomenei paaiškinimą kodėl jos iki debesų giria švedus, norvegus, danus, šveicarus ir angliu socialistus. dėl jų griežto atsisakymo dėtis į bendrą frontą su komunistais, bet pačios yra bendrame fronte su mūsų komunistais. Kitais žodžiais tariant, paaiškino, kodėl mūsų socialistų galva nežino ką jos rankos daro Naujienos paaiškina šitaip: "bendro fronto tarp lietuvių komunistų ir socialistų nėra, yra tik susitarimas bendrai tam tikrais klausimais veikti." Pasirodo, pas lietuvių socialistus vis kitaip, negu pas žmones. Prancūzijoje ir Ispanijoje socialistai, komunistai ir liberalai yra taip pat sutarę tam tikrais klausimais bendrai veikti, ir tą susitarimą vadina bendru frontu. Naujienos tvirtina pas lietuvius tai ne bendras frontas, bet "susitarimas". Reikia, ožka ne ožka, bet vis tiek ožka.

Bendras frontas mūsų kiuiose, sako, įvykęs 1935 metais, kada Lietuvoje turiamai "šaudy ta ūkininkai už reikalavimą aukštesnių kainų savo produktams". Tais pačiais metais, sakoma, komunistų internacionalas paliepė savo pasekėjams mesti sektantizmo politiką ir iškoti bendro fronto su socialistais ir liberalais. Mūsų komunistai paklausė Maskvos, "paaisakė" už demokratiją, mažųjų valstybių laisvę ir pripažino kitus "buržuazinius išmislus".

Šveicarų, danų, norvegų, švedų, ir anglių šis komunistų posukis (iš Maskvos įsakymas) neprigavo — jie vistiek komunistų sau talkininkais nepasie. Na, o mūsų Naujienos puolė prie jų, kaip prie seniai prarasto brolio? Kodėl? Naujienos atvirai pasisako — tikslu sumušti "tautišką frontą" Susivienijime.

Juk aišku, Amerikos socialistų saujalė ir 800 komunistų (tiek lietuvių frakcija sau narių priskaito) jokios demokratijos neatkovos ir nesukurs — tai trijų milijonų Lietuvos gyventojų reikalas, ir tik jų vieny galioje sukurti demokratiją, monarchiją, diktatūrą, ar ką tik jie nori. Bet Amerikoje tokis mūsų kiuių kairiųjų bendras frontas (ar "susitarimas") daug padarė: apteršęs (nekalta) visus sandariečius ir tautininkus "fašistų" vardu, prikimsęs SLA seimą savo pasekėjais, jis "sumušė tautišką frontą", kuris kairiesiems buvo kaulu gerklėje. Jei ši mūsų bendrafrontininkų kova būtų buvęs vedama jos tikru vardu (sumušti tautišką frontą Susivienijime) aišku, ji niekadoms būtų laimėta, nes mūsų visuomenė žino, kas organizacijos tikrai ir nuosirdžiai auklėja, ir kuriai srovei lietuvių tautos ir liaudies reikalai geriausiai rūpi. Todėl visa kova ir buvo vnyiojama į visai pašalinį reikalą — tariamą "fašizmą" Lietuvoje ir Amerikos tautininkų nenorą turėti Lietuvos vardan kištis į Lietuvos partijų bei srovių viduje politiką.

Tautininkai buvo paskelbti "fašistais", reiškia, lygiais vokiečių naciams, kurie galimės moko "pasaulėžiūrą", arba lygiais Ispanijos frankininkams, kurie bombomis iš lėktuvų moteris ir vaikus žudo. Nuo 1935 metų riksmas buvo didelis ir garsus. Ar reikia stebėtis, kad dalį mūsų visuomenės apkurtino ir ji pamiršo sveiko proto galvojamą čia pridėti?

Idomus Naujienų tvirtinimas, kad socialistai visą laiką stojo už Lietuvos Nepriklausomybę ir demokratiją". Mūsų visuomenė žino, kad Lietuvos Nepriklausomybę rėmė tokios

organizacijos kaip va: katalikų Tautos Fondas, tautininkų Nepriugulmybės Fondas, Lietuvos Gynimo Komitetas, Lietuvos Šaulių organizacija, Lietuvos Aukso ir Sidabro Fondas, Lietuvos Laisvės Paskola. Tegul Naujienos įvardina tuos socialistus, kurie yra bent centą kada nors (ne tik "visą laiką") šioms Lietuvos nepriklausomybės organizacijoms davę. Tegul paskelbia kada ir kur socialistų partija buvo nutarusi šias organizacijas, ar jų tikslą remti? Tegul Naujienos mūsų visuomenei pakartoja tą rezoliuciją Lietuvos klausimu, kurią jos redaktorius Brooklynose seime 1914 metais pagamino ir prieš tautininkų norą per seimą pervarė. Tegul visuomenė pamato, kiek toje rezoliucijoje yra "paramos" Lietuvos nepriklausomybei!

Štai dar vienas be pagrindo Naujienų tvirtinimas: "daugelis Lietuvos socialdemokratų veikėjų buvo priversti bėgti į užsienį, gelbėdami savo gyvasis." Tegul Naujienos įvardina bent vieną tų socialdemokratų, kurie į užsienį bėgo. Vienas socialdemokratų vadas, Bielinis, kaip žinoma, ramiai net valdišką darbą dirbė! Kitas, Purėnas buvo (gal ir tebėra?) Vytauto Did. universiteto rektorius. Tiesa, bėgo Plečkaitis, bet dėl ko? Dėlto, kad organizavo ginčiuotą sukilimą prieš vaidžių.

Kas tiki, kad šeškas nesmirda, kad vilką galima atrpinti, kameliukų nebepiauti, o varnų, kad nekranksėtų, tam, aišku, užtenka mūsų komunistų vieno "pasisakymo" už Lietuvos nepriklausomybę ir demokratiją. Tačiau, Naujienų redaktorius ne vakar gimęs ir žino, kad komunistai čia "socialistų pozicijos" šiais klausimais nepaėmė ir niekadoms nepaėms. Jiems čia tik taktikos klausimas. Šiuo kartu jų siekiama taktika supuolė su mūsų socialistų senu troškiniu (kurį 1907 metais pagimdė neapykanta tauti tinei srovei) — "sumušti tautišką frontą". Laikinai pasisekė Susivienijime — tačiau rusų carai taip pat tautinį frontą mušė. — ar sumušė?

Bet mirtiniausį smūgį Naujienų pastangoms savo "susitarimą" visuomenei nubaltinti sudavė Lietuvos socialdemokratų — jie aiškiai pasakė, kad komunistų į bendrą frontą nenori, jų nepriėmė, ir nepriims! Naujienose vienas jų korespondencijoje pareiškė, kad Lietuvos socialdemokratams "ne visvien" su kuo į bendrą darbą eiti. Reiškia, Lietuvos socialdemokratai čia pritaria švedams, norvegams, danams, šveicarams ir anglams.

Bet mūsų socialistai Amerikoje savo neribotos neapykantos tautininkams vedami, mielu noru palaiko bendrą frontą su komunistais ne tikslu Lietuvių demokraciją atkovoti, bet "sumušti tautinį frontą Susivienijime". Dėkui Naujienoms už paaiškinimą!

Vyt. Sirvydas

GALINGAI PAMINĖSI-VILNIAUS UŽGROBIMO DIENĄ

BINGHAMTON, N. Y. — Vilniaus Vadavimo S-gos vietinis skyrius nutarė galingai paminėti Vilniaus užgrobimo dieną. Nutarė rengti dideles prakalbas su programu Spalių 9 dieną. Lietuvių salėj. Kalbėtojus nutarė kviesti adv. Joną Lopatto iš Wilkes Barre, Pa., ir buvusį LRKSA sekretorių p. Šaliūną, taipgi kalbės ir vietinis klebonas kun. K. Skrypkas. Koncertinę dalį pasižadėjo išpildyti Šv. Juozapo parapijos choras, vedamas varg. Emilijono Šlapelio. Būtų pareiga visų Binghamtono lietuvių be skirtumo pažiūrėti į šitikinimų gausingai susirinkti ir pareikšti protesto balsą prieš lenkus grobius ir pagerbti už laisvę žuvusius kovotojus.

Rugsėjo 23 d. Lietuvių žemutinėje svetainėje kalbėjo Amerikos Lietuvių Laisvamanių Etinės Kultūros Draugijos pirminkas H. Jagminas. Jo kalba buvo labai nuobodi, klausytojų ne kiek neįponavo. Žodžiu, be galo ir krašto, be jokios temos. Pasirodė iš jo kalbos, kad jam meiliausia yra Rusijos raudona diktatūra. Jeigu vieną srovę girsime, o kitus laisvos minties žmones ir jų partijas pamerksime, išpravardžiudami kokiais ten fašistais ir tt. tai tokiu keliu einant sunku bus net laisvamanius sucentuoti į vieną grupę.

Mūsų žymus darbuotojas studentas Al. Varkulis išvažiuoja į West Virginia universitetą tęsti mokslą toliau.

Teko nugirsti, kad rengia didelį balių šv. Juozapo parapija George F. Johnson Pavilijone. Įžanga bus \$2.00. Dieną pranešiu vėliau. Koresp.

DAINININKĖS J. ŽUKAUSKAITĖS KONCERTAI

Prieš metus ar daugiau laiko atvykusi į Ameriką jauna dainininkė p-lė Jonė Žukauskaitė daug kartų jau pasirodė vietos ir kitų kolonijų lietuvių tarpe ir davė gražių lietuviškosios dainos ir muzikos koncertų.

Įžengiant į rudeninį sezoną dainininkė J. Žukauskaitė pradė savo profesijos darbą dviem dideliais koncertais. Pirmasis įvyks Brooklyn, spalio mėn. 23 d. Apriškimo parapijos bažnytinėje salėje. Šiame koncerte kartu dalyvaus ir dainininkas A. Vasiliauskas.

Kitas koncertas įvyks spalio 30 d. Linden, N. J., Linrose klubo salėje. Tikimasi, kad koncertai turės didelio pasisekimo žinant dainininkės gabumą ir pajėgą muzikos ir meno srityje.

Ukmergėje gražiai pavyko rajoninė dainų šventė, kurioje dalyvavo 38 chorai su apie 1,700 dainininkų ir keliolika tūkstančių klausytojų.

DRAGIŲ TARYBOS SUSIRINKIMAS

BALTIMORE, Md. — Baltimorės lietuvių Dragių taryba, po vasaros atostogų, rugsėjo mėn. 26 dieną, laikė savo pirmą susirinkimą. Susirinkimas prarvestas gerai ir buvo daug ir nuosirdžiai pasikalbėta ir aptarta lietuviams svarbių reikalų.

Dragių tarybos susirinkime buvo nutarta gražiai ir iškilmingai paminėti Vilniaus užgrobimo Spalių 9-tą. Paminėjimas bus lietuvių svetainėje 851-853 Hollins Str. 7:30 val. vakaro. Kurie gali atvykti į šį susirinkimą iš tolimesnių vietų, visi yra kviečiami. Savaimė aišku, kad dalyvaus ir visi vietiniai lietuviai, nes tai yra visų lietuvių gedulo diena.

Be to taryba buvo gavusi pakvietimą dalyvauti dr. Vinco Kudirkos paminklo atidengimo iškilmėse Clevelande. Taryba šį pakvietimą priėmė ir išrinko savo atstovą Antaną Macaiką, kuris važiuos į Clevelandą ir ten atstovaus Baltimorės lietuviams.

Daug svarbių ir skubių reikalų buvo išgyvendinta, bet dar daugiaus jų liko kitam kartui, susirinkimui, kuris bus paskutinį pirmadienį, lietuvių svetainėje, 851-853 Hollins Str.

Visiems tarybos nariams dalyvavimas yra būtinas, Lauksim.

Vera Mikučauskas, B. L. D. Tarybos sekretorė

Redaguoja KU KU

MES BE TARKOS NENURIMSIM

(Rašo Dzūkas)

Dzievaži ar čia tas Cyslius, Ar čia kitas kokis ielius, Kur's Vienybėj darė tvarką Ir išdildžė visai Tarką?

Seniaus budavo juokuei, Riebių ir su daug spirgučių, Kuriuos rašė mums Arėjas Keistų eilucių tverėjas...

Budavo ir Ku Ku rašo, Kuris dabar labai prašo, Atgaivinti Tarkos skyrių Kviecia rašyti satyrų.

Mes bė Tarkos nenurimsim! Visi rėksim kol užkimsim, Dėsim pinigus, aukosim, Pirksim Tarką—vėl tarkuosim.

Kaukūt.

Ku Ku mūsų vyriausias Tarkos redaktorius aną dieną nusipirko bonką šnapso iš "Republic'ono" štoro ir patraukė namučių link. Bet — nelaimė. Vėjui smarkiai pūstelėjus, atsimušė į medį ir sudaužė bonkute.

Kitą dieną jis eidamas, tikėsite ar ne, pamatė tą medį užriuvusį ant tvoros.

Matyt būta gero "štofo"...

VELNIO PERETAS

Cekoslovaką tas vokietukas, Pagundon traukia, Kaip koks velniukas.

Mat ten jų žemėj, taisai Sude- [tas, Hitlerio dėtas, Velnio perėtas.

Nors pilną laisvę, namuose tu- [ri, Bet lauke gimęs — [lauką žiūrė...

Ramus ik šiolei, mūs Klaipė- [diškis, Akis išvertęs, Miega kaip kiškis.

Bet jei išgirstų, kad kur kas [pykša, Tuojaus pakilęs, Bėgtų į mišką...

Ku Ku

Laikraščiuose teko pastebėti, kad "Sing Sin" ruošiasi atgaivinti laikraštį, kurį prieš 17 metų leido. Laikraštis sustojo ėjęs, nes paskutinis ten buvęs redaktorius nustojė gavęs "valdišką duoną"...

Dabar rengiantis laikraštį atgaivinti, gera proga ex-redaktoriams gauti "džiabą"...

Algomis rūpintis nereikės — valdžia tuo pasirūpins...

TARKOS LINKĖJIMAI TARADAIKAI

(Seniaus Taradaika tarnavo Vienybei, bet persikėlus į "Saulę", Jos vietą užėmė TARKA. TARKA žinoma jaunesnė už Taradaiką, mat pastaroji jau sulaukė bilijušų metų).

Būk sveikta — ščeslyva sena Taradaika, Tau linki daug laimės, Vienybietė Tarka. Esi pergyvenus labai daug metelių. Ir daug sužinojus' visokių pletkelių.

Dauguma patraukiai tu prie davatystės, Ščyrai mokei būti stone moterystės. Toj' kuri papildė grieką nečystatos. Apturėjo daugel nuo tavės sarmatos.

Tu visus pakampius jau išuostinėjai. — Kas tik necatlyva, viską pastebėjai... Patarčiau senutei. — pakol dar ant svieto. Kad jau nevertotum daugiaus nieko kieta.

Nes jeigu kas kieta, o tu vis dar griauši. Tai be abejonės — dantis išsilauši. O jei ir nukasi — jau nesukramtysi. Tas labai škadlyva jei čielus nuryši.

Reikia šitam čese jau apsvaktuoti. Kad tu nepradėtum nuo ko žyvatuoti. Nes kaip susilpnėsi ir smerčio tik lauksi. Ratunko nuo nieko tu neprisišauksi...

Taigi ant senatvės reik apsirokuoti. Jei kas tau perkietą — duok Tarkai Tarkuoti.

Ku Ku.

BENDRAS UŽPAKALIS

Prieš kiek laiko, vienas "didelis visuomenės veikėjas", Brooklyn "diktatorius", prisiskaitęs "cūdnų gazietų", pradėjo galvoti apie užpakalius. "Diktatorius, nieko nelaukdamas, pasieškojo kelis Brooklyn ir apylinkės, švelnius ir šiurkščius užpakalius ir patraukė į "Kanektikotą", kur rado dar pora "Kanektikoto" užpakalių ir sudėjęs į "krūvą" sudarė "bendrą užpakalį". Dabar "diktatorius patenkintas nuveikęs didelį visuomenės labai darbą, atsigulęs tarp to bendro užpakalio ir galvoja, ką daryti, kuo maitinti, kad bendras užpakalis kiek nors padidėtų...

Kaip Kam Kas Patinka

Dar viena lietuvaite apsidėdė su italu

Dabartiniams svečiams atvykusiems iš Lietuvos, didžiausia svarba užėjus į bent kokią laikraščio redakciją, pasiūlyti su redaktorium. Mūsų Amerikos lietuviams, uždesnė svarba, jeigu svečias užėjęs į laikraščio įstaigą, pasimato su administratorium. Ir jeigu jis palieka notą (penkinę ar dešimtinę), tai ir redaktorius sužino.

Nors tai ne mano duktė, bet nežinia kodėl ima toks pavydumas, kad ne su lietuviu. Gal jūs atsimenate vieną dainą, kurią dainuoja Lietuvoje: "Šioks toks bernuželis", tik mes kitaip ją dainuojam: Šioks, toks, ir dar koks, Švento tėvo vaiks, Lietuvaite nebuciuves, Negali būt sveiks.

Laukia karo. — Paveiksle matome dvi merginas, kurios užsidėję dujokaukes, sėdi viename iš Londono parke. Veik visi Londono gyventojai turi dujokaukes ir šiuo neramiu Europoje momentu mokosi jas vartoti.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMAS

Per W C C U READING, PA. NEDĖLIOJE, OCTOBER 2 D. 815 k-c. Pradžia 1:15 val. po pietų tęsis 2 valandas. Siunčiamas iš Shenandoah Radio Studio Vadovaujant ANTANUI STANIŠKIUI

LIETUVOS - AMERIKOS IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ

Importuoja ir parduoda Lietuviškus Maisto B—vės Konservuotus kumpius ir Picnic Hams didelėse ir mažose skardinėse, raugintus agurkus ir kepeninį paštetą (Liver Paste). Užsakymai priimami nemažesniems kiekiams kaip 5 dėžės LITHUANIAN - AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION New York Tel. REctor 2-2786

NUOLATINIS, GREITAS SUSISIEKIMAS Tarp New Yorko ir Klaipėdos, Per Gothenburgą

Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais Nuo Švedijos, vyksta iš Stockholmo ar Kalmaro moderniškuoju S. S. "MARIEHOLM". Nereik Švedų vizos keleiviams į Lietuvą per Švediją KALEDINĖS EKSKURSIOS Į LIETUVĄ Išplauks iš New Yorko DROTNINGHOLM lapkričio 30, GRIPSHOLM gruodžio 7. Platesnių žinių ir laivakorčių kreipkitės į vietinį laivakorčių agentą, arba į

SWEDISH AMERICAN LINE

636 Fifth Avenue, (Rockefeller Center) New York, N. Y.

VIENYBĖ

RUOŠIAMOS VIENYBES PRAMOGOS

Pereito trečiadienio vakare įvykusiame VIENYBĖS leidėjų — Lietuvos Spaudos Korporacijos — susirinkime, tarp kita, nutarta ruošti sekančias pramogas:

BANKIETAS

Artimesniam supažindinimui naujojo Vienybės red. štabo su dienraščio rėmėjais ir skaitytojais, ruošiamas bankietas sekmadienį, lapkričio 13 d. Susijungimo salėje

BAZARAS

Taip pat nutarta su gruodžio mėn. pradžia ruošti bazarą VIENYBĖS naudai. Beveik visi VIENYBĖS skaitytojai ir draugai pasigenda tų linksmybių, kokias visuomet yra patyrę VIENYBĖS bazaruose.

Šioms pramogoms išrinkta komisija, kurios neužilgo plačiau praneš apie šias ruošiamas vienybinių pramogų.

Pranešdami Brooklyno ir aplinkinių kolonijų lietuvių visuo menės žiniai apie ruošiamas vienybinių pramogų, kartu prašome draugių VIENYBĖI draugijų ir veikimo rėmėjų tuo laiku pramogų neruošti, kuomet įvyksta VIENYBĖS pramogų.

Lankėsi Washingtono, D. C.

Rugsėjo 27 ir 28 dd. Washingtono lankėsi atvykęs iš Lietuvos sveičas mjr. S. Narušis su žmona ir Lietuvos Spaudos B-vės prez. A. S. Trečiokas su žmona. Į Washingtoną nuvyko p. A. Trečioko automobilio. Ten aplankė žymesnes vietas ir įstaigas.

Įs Washingtono prisuntė laišką ir sveikinimus VIENYBĖS štabui ir skaitytojams. Laiške tarp kitko pažymėta: "Esame Washingtono žemėje — Washington, D. C., kur dabartiniu laiku viso pasaulio diplomatai yra labai susirūpinę šandienine Europos padėtimi ir likimu. Taipgi rūpi klausimas Lietuvos — mūsų Tėvynės likimas, o ypatingai kilus Europoje karui".

PATRIJOTIŠKAS PAVYZDYS

Pasirodo, kad mažesnės lietuvių kolonijos neatsilieka patrijotiškumo atžvilgiu, bet kartais ir pralenkia. Štai vienas pavyzdys. Dar toli Kalėdų šventės, bet pasirodo, kad jau dovanos renkamos, arba net ir perkamos jau. — Waterburio

THE THEATRE GUILD presents ANDRE BIRABEAU'S COMEDY DAME NATURE Adapted by Patricia Colinge BOOTH THEATRE 45th St. W. of B'way Evgs. 8-30. Mats. Thurs. and Sat. 2-30

Conn. lietuvių kolonijos geras vienybietis ir ilgametis VIENYBĖS dienraščio skaitytojas p. Norkus užrašė savo draugui Kalėdų švenčių proga VIENYBĖI. Tai lietuvių patrijoto pavyzdys! Pavyzdys pasekti kitais lietuviams ir parodyti savo kilnų nuosirdumą tautinės spaudos labui.

p. Norkus yra Waterburio lietuvių kolonijos žymus veikėjas. Yra savininku laikrodžių ir kitų brangakmenių parduotuvės.

Dėmesio namų savininkams

Brooklyno namų savininkų sąjunga ruošia demonstraciją, kuri įvyks šeštadienį, spalio mėn. 1 dieną, 9:30 val. ryto prie Namų savininkams paskolos korporacijos namo, 270 Broadway, N. Y. City.

Nors tūkstantis namų savininkų, kurių namai yra H. O. L. Corp. forklozavimo procese, turėtų susirinkti prie korporacijos namų ir pareikšti protestą.

Brooklyno Namų Savininkų Sąjunga buvo suorganizuota tik prieš kelis mėnesius, kad apsaugojus namų savininkus, kurie turi paskolas paėmę iš Home Owners Loan Corp. ir kurie prieš dabartinių sąlygų negali atsilyginti ar mokėti nuosimčius, yra forklozuojami.

Visi Brooklyno, Bronx, Queens, Staten Island, Long Island H. O. L. C. namų savininkai ir jų vaikai turėtų šioje demonstracijoje dalyvauti, kad parodžius savo protestą prieš juos.

Ir nukentėję nuo audros mokėsius turės mokėti

Praūžusi audra pro New Yorko valstybę ir miestą paliko daug nuostolių. Apgriovė ir sugadino namus, išlaužė medžius, išplovė šalvytavius. Buvo manoma, kad nukentėjusiems namų savininkams bus sumažinti ar atleisti mokesčiai už namus. Labiausiai nukentėjo Ilgosios Salos (Long Island) gyventojai ir ten audra daugiausia sugadino gyvenamųjų trobesių.

Bet baigiantis fiskaliniams metams, sulig pranešimų A. Snyder miesto valdybos nario, mokesčiai vistic bus imami ir iš nukentėjusių savininkų. Aiškina tu, kad nuo nelaimingų atsitikimų apdrauda yra pakelta nuo birželio mėn. 1 dienos. Ir turi būti mokami iki gruodžio mėn. 1 d. Tik šis įstatymas iš susidariusios padėties gali būti pakeistas tik 1939. 40 metų pirmame pusmety, kada bus svarstoma mokesčių kėlimo ar mažinimo projektas.

WALDORF-ASTORRIA HOTELY MENO PARODA

Rugsėjo 28 dieną atidaryta trečioji vieša meno ir dailės pa-

JANKAMS PAGERBTI GRAŽI VAKARIENĖ

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 25 d. 7 val. vak., Walter's Inn, Centerport, L. I. N. Y., įvyko graži ir įspūdinga Jubiliejinė vakarienė pagerbti levą ir Joną Jankus jų 25 metų vedybinio gyvenimo, Sidabrinųjų Vestuvių, sukaktuvių proga.

Vakarienė buvo suruosta pas Jubilato brolių Vladą Jankų, kuris Centerport'e turi gražų vasarnamį. Jubilatus pagerbti suvažiavo visi giminės, pažįstami ir draugai. Viso susirinko virš 50 žmonių.

Atvykus jubiliatams su sūnumi Justinu, visi susirinkusieji pp. Jankus svetingai ir maloniai sutiko ir įžengus į sveitainę pasveikino. Pagerbimo vaišės prasidėjo užėmus visiemis vietas prie skoningai apkrautų skaniai pagamintų valgių ir įvairių gerimų, stalų. Jubilatai buvo pasodinti tarpe giminių būrio prie gražaus gėlių bukieto. Pagerbimo vakaro vedėjas p. J. Ambraziejus (p. J. Jankaus švogeri) atidarė vakarą trumpa ir įspūdinga kalba ir pakvietė išgerti tostą už Jubilatus ir jų gyvenimą. Vyno tostas visiems svečiams atstojus išgerta ir sukurta tris kartus "valio!"

Po to vyko vaišinimasis. Vaišinimuisi įpusėjus vakaro vedėjas p. J. Ambraziejus pa-

roda. Paroda sudaryta vien tik Astoria Hotel tarnautojų menininkų pradėdant nuo "bell-boys" ir baigiant hotelio šefu.

Paroda parengta Empire kam baryje - salėje. Parodoje išstatyta tarnautojų menininkų piešiniai, keramikos dalykai, fotografijos, meginiai, skulptūros, Skulptūrose yra vaizduojama ir kitų kraštų menas ir dailė. Taip pat yra ir modernių šių dienų piešinių ir paveikslų.

Yra išstatyta modelių ir šių dienų realiam gyvenime naudojamų ir reikalingų reikmenų. Namų ruošos praktiniai pavyzdžiai, radijo setas, patarnavimo skyrius.

Parodoje dalyvauja 126 minimo hotelio tarnautojų menininkai. Pasirodo, kad tarnautojų tarpe yra gana žymių ir gabių menininkų. Šalia savo ilgų darbo valandų jie studijuoja ir meną, dailę. Paroda truks tik tris dienas. Žymesniems dailės kūriniams bus skiriama premijos.

PAIEŠKOJIMAS

IEŠKOMI Jonas ir Antanas Sakalauskai. Dabartiniu laiku gyvena Brazilijoje. Neatrima apie juos jokių žinių. Lietuvoje kilę iš Paraisupkos km., Marijampolės apskr.

Zinanti ką apie juos arba kur randa, si prastau pranešti: Magdalena Barkauskienė, 320 Clinton Str., Hoboken, N. J.

REIKALINGA

REIKALINGAS geras ir prityręs jaunas kirpėjas. Darbas nuolatinis. Kreipkitės laišku ar asmeniškai: Don's Barber Shop, 130 Orange Str., Media, Pa. Oct. 1, 3, 4

sakė ilgesnę kalbą supažindindamas susirinkusius su pp. Jankų asmenybe, jų gyvenimu ir darbu muzikos ir meno srityje. Po to, perstatinėjo kalbėtojus, kurie sveikino Jubilatus jų vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktuvių proga ir visi linkėjo sveikiems sulaukti aukštinio jubilėjaus, pasekmingo ir darnaus darbo muzikos srityje ir tvirtos ištvėrmės kultūriniam ir profesijos darbe. Viso kalbėjo bei sveikino per 30 sveičių, kurių tarpe Jubilatų brolių, kiti artimieji giminės, pažįstamieji ir draugai. Sveičių buvo atvykę net iš tolimesnių kolonijų. Tai p. Janko seni pažįstami ir pirmų darbo dienų draugai. Vaišės dalyvavo ir profesionalų žmonių, kurių tarpe matėsi inž. Narutavičius, muzikas Stanišauskas, dinininkė J. Žukauskaitė iš Newark, N. J. ir kiti.

Telegramomis sveikino pp. Zilevičiai iš Elizabeth, N. J. ir pp. Bukšnaičiai iš Richmond Hill, N. Y.

Vakarienė tęsėsi linksmoje ir malonioje nuotaikoje vaišinantis ir įvairinant programą kalbomis ir dainelėmis. Po eilės kalbų buvo paprašyta prabilti Jubilatai. Ponas Jankus ilgesnėje savo padėkos kalboje papasakojo iš savo gyvenimo ir pirmų muzikos žingsnių ir darbo dienų. Visiems širdingai dė-

KRAUJO-ODO' NERVŲ LIGOS NUSILPIMAS VIDURIŲ LIGOS

Moters ir vyrų sergantys kraujo ir odos ligomis, kronišku nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir išimamosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių nesuprantate, tuojau kreipkitės

X-Spinduliai, Kraujo ir šlapumo ištyrimas priinama kaina

EGZAMINACIJA NEMOKAMAI

Dr. L. ZINS

110 East 16th Street, New York, N. Y.

tarp 4th Ave ir Irving Pl.

(Isteigta prieš 25 metus)

VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar!

Nes kainos nuo spalio 1 d. pabrangs.

Telefonuokite tuojau Evergreen 7-7550

LISAUSKO ANGLIŲ CO.

335 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

kojo už surengtą vakarienę ir atsilankymą. Ponia leva Jankienė jaudinančiu balsu jausmingai pareiškė padėką už su teiktą pagarbą ir vakarienę.

Dar išgėrus tostą, kitą Jubilatų laimingam gyvenimui, buvo išskirstyta nuo stalų ir draugiškai pasišnekučiuota. Jau nesnieji, kurių čia buvo gana geras skaičius, linksminosi prie plokštelių muzikos ir šokių. Tik vėlai naktį teko atsiseikinti su maloniais Jubilatais, visais svečiais ir nenoromis išsiskirti iš tikrai malonios ir gražios šio pokilio šeimos tarpo.

Turėjęs garbės dalyvauti sidabrinųjų sukaktuvių vakarienėje kilnių lietuvių muzikų ir kultūrininkų, šia proga sveikinu ponus Jankus jų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga ir linkiu ilgo ir laimingo gyvenimo bei sėkmingo darbo muzikos ir meno dirvonoose.

Tvirtiški

APLANKĖ VIENYBĖS ISTAIGA

Rugsėjo mėn. 28 d. VIENYBĖS įstaigoje apsilankė ponia B. Straukienė iš Roslyn Estates su — Ona Kašėta iš Elizabeth, N. J. Jos yra geros draugės p. Kašėta atostogavo pas Straukus. Prie progos lankydamas Brooklyną užėjo aplankyti VIENYBĖS įstaigą.

Tel.: Evergreen 7-2534

J. VAITULIONIS

PIRMAS LIETUVIS

Chiropraktas Gydotojas

331 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.

Nedėlioms ir šventadieniais

Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkelti savo Williamsburgo ofisą į

522 BEDFORD AVE

netoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 7-1312

PRIEMIMO VALANDOS:

nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.

FLATBUSH OFISAS:

2220 Avenue J

Clement Voketaitis

ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y.

Tel. Triangle 5-3622

165 GRAND STREET,

Tel. Evergreen 8-7179

HAVEMEYER 8-0259

RALPH KRUCH

FOTOGRAFAS

65-23 GRAND AVENUE

MASPETH, N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8-10 ryte
1-2 p. p.
6-8 vak.
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. ED. W. ZUKAUSKAS
1114 Foster Avenue
VALANDOS
1-2 p. p.
6-8 vak.
Ir pagal sutartį
Tel. Mansfield 8-8787

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS
9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Evergreen 7-9105

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

- Laivakortės greičiausiai laivais į visas šalis
- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Generalinė apdrauda.—Namai, automobiliai
- Nuosavybių pardavimas ir administravimas
- Importavimas ir eksportavimas į ir iš Lietuvos
- Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—Tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS

314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.

kampas Adams Street

TELEFONAS: MA-ket 2-4867 arba Bigelow 2-1093

SALDINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

660 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuovėms

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS

(SALINSKAS)

84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuovėms

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

KOPYCIOS LAIDOTUVĖMS

Tel. Evergreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA

NOTARY PUBLIC

337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

GARSINKITĖS VIENYBĖJE

TARZANAS UGNYJE

78. Prieš lūtas palaižė Doko ranką savo karštu aštriu liežuviu. Paskui prisiglaudė prie Doko šono ir pasitrynė, lyg katinas. Doko baimė staiga išnyko. Tik dabar jis atsiminė Tarzano žodžius, kad kuomet lūtas turi parodyti saugumą, jis patrina tau į šoną savo snukiu.

Taip! Čia buvo ne laukinis lūtas, tik Tarzano prijaukintas Džad-Bal-Dža. Del džiaugsmo Dokas visiškai neteko jėgų ir ilgiau pastovėti negalėjo. Jis apsikabino didelį lūta ir, paslėpęs jo karčiuose galva, pradėjo verkti džiaugsmo asaromis. Taip, Dokas susitiko savo galiną ir tikrą draugą!

Bet ilgai glamonėtis su lūtu nebuvo laiko. Doka tuoj atgavo visas savo jėgas ir protavimą. Juk ten netoliese Dikas su Yvone buvo dideliame pavojuje Saulės Garbintojų rankose. Kiekviena minutė galėjo atnešti jiems mirtį. "Eiva, Džad-Bal-Dža!" sukuko Doka ir leidosi su lūtu į tarpukalnį...

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

...Baigdamas savo maldą, Gulmas pradėjo kelti rankas aukštin. Yvone žiūrėjo į jį. Niekad pirmiau neišrodė jai taip blaivus šis barzdotas barbaras, kaip dabar. Jis rodėsi ne žmogus, bet kaž-koks gyvulys, be-stanglas suėsti gyva žmogų. Staiga Gulmas nutilo, iškėis rankas ir suriko: "Smeik!"

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje